

วารสารพุทธจิตวิทยา

Journal of Buddhist Psychology

ปีที่ 10 ฉบับที่ 4 กรกฎาคม - สิงหาคม 2568

Vol. 10 No. 4 July - August 2025

วัตถุประสงค์

วารสารพุทธจิตวิทยา มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการเผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ และ บทความปริทรรศน์ของนักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษา ด้วยหวังให้เป็นตลาดแห่งองค์ความรู้ที่สามารถค้นคว้า ถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนความรู้ในด้านต่าง ๆ อย่างหลากหลาย วารสารมุ่งเน้นเปิดรับบทความทางด้านจิตวิทยา พระพุทธศาสนา พฤติกรรมศาสตร์ สังคมวิทยา การศึกษาเชิงประยุกต์ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ โดยทุกบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 3 ท่าน ทั้งนี้เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

กระบวนการพิจารณาบทความจากผู้ทรงคุณวุฒิ

วารสารมีกระบวนการประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิก่อนตีพิมพ์ โดยบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed) ทั้งนี้บทความจากผู้นิพนธ์ภายในจะได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร ส่วนบทความจากผู้นิพนธ์ภายนอกจะได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายใน หรือนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสารที่มีความเชี่ยวชาญในสาขา และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์

กำหนดออกเผยแพร่วารสาร

กำหนดเผยแพร่ปีละ 6 ฉบับ

- ฉบับที่ 1 มกราคม - กุมภาพันธ์
- ฉบับที่ 2 มีนาคม - เมษายน
- ฉบับที่ 3 พฤษภาคม- มิถุนายน
- ฉบับที่ 4 กรกฎาคม - สิงหาคม
- ฉบับที่ 5 กันยายน - ตุลาคม
- ฉบับที่ 6 พฤศจิกายน- ธันวาคม

เผยแพร่ที่ <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jbp/index>

กองบรรณาธิการ

บรรณาธิการวารสาร

พระมหาเพื่อน กิตฺติโสภโณ, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

สมโภช บินศรี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กองบรรณาธิการ

พระมหาสุเทพ สุทธิญาโณ, ผศ.ดร.

รศ.ดร.ประยูร สุขะใจ

ผศ.ดร.อำนาจ ยอดทอง

ผศ.ดร.อุทัย สติมัน

ผศ.ดร.ภริมา วินิธาสถิตยกุล

ผศ.ดร.พุทธวรรณ ชูเชิด

ผศ.ดร.ฐิติวัศ สุกป้อม

ผศ.ดร.ปารณีย์ ขาวเจริญ

ดร.นิยม อานไมล์

ดร.สุวรรณา เขียงขุนทด

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยสยาม

สำนักงานกองบรรณาธิการ

ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์

ชั้น M โซน A อาคารเรียนรวม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ต.ลำไทร อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา 13170

พระมหาเพื่อน กิตฺติโสภโณ, ผศ.ดร.

มือถือ: 0818464409

Email: jbp.mcu@gmail.com

บทบรรณาธิการ

วารสารพุทธจิตวิทยา (Journal of Buddhist Psychology) ได้รับคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) ในกลุ่มที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการเผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ และ บทความปริทรรศน์ของนักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษา ด้วยหวังให้เป็นตลาดแห่งองค์ความรู้ที่สามารถค้นคว้า ถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนความรู้ในด้านต่าง ๆ อย่างหลากหลาย วารสารมุ่งเน้นเปิดรับบทความทางด้านจิตวิทยา พระพุทธศาสนา พุทธกรรมศาสตร์ สังคมวิทยา การศึกษาเชิงประยุกต์และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับฉบับนี้ได้รับความสนใจจากคณาจารย์ นักวิชาการ และนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และได้รับการพิจารณาจากกองบรรณาธิการให้เผยแพร่ได้ จำนวนความ 19 บทความ กองบรรณาธิการขอแนะนำเสนอบทความที่น่าสนใจ ดังนี้

จิตวิทยาบุคลิกภาพ และจิตวิทยาความรัก ใน “ผู้ชนะสิบทิศ” โดย ประภาศ ปานเจียง บทความนี้ผู้เขียนสนใจศึกษาจิตวิทยาบุคลิกภาพ และจิตวิทยาความรักของตัวละครสำคัญในเรื่องผู้ชนะสิบทิศ ซึ่งเป็นละครโทรทัศน์ดัดแปลงจากนวนิยายเรื่อง “ผู้ชนะสิบทิศ” ของ “ยาขอบ” ผลิตโดยบริษัทศรีคำรุ่ง โปรดักชั่นจำกัด ถ่ายทอดทางสถานีวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงช่อง 8 เมื่อปี พ.ศ.2556 มีความยาวทั้งสิ้น รวม 188 ตอน รวมเวลาในการออกอากาศเท่ากับ 53.27 ชั่วโมง ผลการศึกษาพบว่าบุคลิกภาพของตัวละครมีหลายลักษณะ โดยภาพรวมคือ เก่งการรบ มีความสามารถด้านการใช้อาวุธต่าง ๆ รักษาดีรักแผ่นดินบ้านเกิดเมืองนอนของตนเอง มีความรักและแสดงออกด้านความรักอย่างปฏฺุชนทั่วไป มีความสมหวังและผิดหวังจากรัก มีความแค้นอันเกิดจากรัก เกิดจากการถูกปฏิเสธความรัก การทำลายคนที่ตนรัก และการถูกย่ำยีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ จนในที่สุดความรักนั้นนำพาชีวิตไปสู่ความตาย นอกจากนี้ยังพบความรักในลักษณะสายสัมพันธ์ระหว่างพ่อ แม่ และลูก ครูบาอาจารย์และลูกศิษย์ นายและบ่าว นับว่าละครโทรทัศน์เรื่องผู้ชนะสิบทิศชุดนี้มีความเป็นศิลปกรรมที่สมบูรณ์ในคุณค่าทั้งคุณค่าทางวรรณศิลป์และการแสดงที่ให้ความบันเทิงเร้าใจแก่ผู้ชม และคุณค่าทางสังคมที่กระตุ้นเตือนสติปัญญามนุษย์ให้เข้าใจในอานุภาพของความรัก และผลกระทบจากรักได้อย่างน่าชื่นชม แม้เวลาของการสร้างและเผยแพร่สู่สาธารณชนผ่านไปแล้ว 10 ปี ละครเรื่องผู้ชนะสิบทิศเรื่องนี้ยังเป็นศิลปกรรมที่ควรแก่การรักษาไว้เพื่อการเสพและการศึกษาองค์ความรู้ในมิติอื่น ๆ ของผู้คนรุ่นหลังอีกต่อไป

การพัฒนา รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับกระบวนการฝึกวิชาชีพในสถานประกอบการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักเรียนฝึกการด้านการเคลื่อนไหว โดย กิตติ กุตนันท์, พิชญาภา ยวงสร้อย, ทิพรรัตน์ สิทธิวงศ์ และ ภาสกร เรืองรอง งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนและทฤษฎีการสร้างความรู้ให้สอดคล้องกับรูปแบบการฝึกอบรมโดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านโดยเลือกแบบเจาะจงแล้วนำผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา กำหนดให้เป็นรูปแบบและคู่มือการฝึกอบรม การพัฒนาและหาประสิทธิภาพรูปแบบการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้พัฒนา รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับกระบวนการฝึกวิชาชีพในสถานประกอบการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักเรียนฝึกการด้านการเคลื่อนไหว โดยใช้เครื่องมือคือแผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินความสามารถในการสร้างความรู้ นำรูปแบบการฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน โดยเลือกแบบเจาะจงนำมาวิเคราะห์ผลเชิงสถิติ หลังจากนั้นนำรูปแบบการฝึกอบรมไปหาประสิทธิภาพ โดยนำรูปแบบการจัดอบรมที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปหาประสิทธิภาพ (E_1/E_2) แบบกลุ่มเล็ก (Small Tryout) โดยใช้เกณฑ์ 80/80 ด้วยการทดลองกับนักเรียนฝึกการด้านความเคลื่อนไหวจำนวน 15 คน

กองบรรณาธิการวารสารพุทธจิตวิทยา ขอขอบคุณผู้เขียนบทความทุกท่านที่ให้ความสนใจส่งบทความมาลงตีพิมพ์เผยแพร่ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาในการพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ อันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงวารสารให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

พระมหาเผื่อน กิตติโสภโณ, ผศ. ดร.
บรรณาธิการ

สารบัญ

วารสารพุทธจิตวิทยา | ปีที่ 10 | ฉบับที่ 3

573

ครูผู้เป็น “นักร้าน” ช่วยสร้างทักษะชีวิตนักเรียนให้เข้มแข็ง
ทิพย์ธิดา ณ นคร, พระครูภาวนาสังวรกิจ, พระมหาถาวร ถาวโร,
พระครูธรรมธรอานนท์ กนฺตวิโร และ พระครูภาวนาวรบัณฑิต วิ.

583

ปลูกเมล็ดความคิดสร้างสรรค์ด้วยความคิดเชิงบวก
ณญาณ นลินขวัญ, เมธาวี อุดมธรรมมานุภาพ และ วิชชุดา จิตฺติโชติรัตน

594

A Conceptual Review of Assessing Problem-Solving Skills
through Computational Thinking
Thipaphan Boonmee and Kittayakarn Topithak

611

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนา
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาประถมศึกษาแพร่เขต 1
ทิวาพร วุฒิเมธารักษ์ และ นภาพรณ ธีัญญา

625

การบริหารความยั่งยืนของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร
กุลภากร ฮวดรักษา และ มัทนา วังถนอมศักดิ์

640

รูปแบบการพัฒนาภูมิคุ้มกันทางปัญญาบนฐานทุนทาง
พุทธศาสนาและจิตวิทยาเชิงบวกเพื่อป้องกันการถูก
ล่อลวงบนสื่อสังคมออนไลน์สำหรับเยาวชนใน จังหวัด
เชียงใหม่
พิมพ์สสร เต็ดขาด, เขมินทรา ตันธิกุล และ อุเทน ลาพิงค์

652

การออกจากการรักษาก่อนสิ้นสุดการบำบัดของผู้ใช้สาร
เสพติดที่เป็นแรงงานย้ายถิ่น และที่ไม่ได้อาศัยอยู่ถาวรใน
พื้นที่
พิมพ์ลภัส บัวครั้น และ พุทธวรรณ ชูเชิด

665

การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับกระบวนการฝึกวิชาชีพในสถานประกอบการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักเรียนฝึกการด้านการเคลื่อนไหว

กิตติ กุดนันทน์, พิชญาภา ยวงสร้อย, ทิพรรัตน์ สิทธิวงศ์ และ ภาสกร เรืองรอง

677

การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมสำหรับนักศึกษาระดับชั้น ปวส.1 สาขาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล

ภูมิพัฒน์ วณพิพัฒน์พงศ์, พิชญาภา ยวงสร้อย และ ภาสกร เรืองรอง

690

การพัฒนารูปแบบบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ TPACK Model รายวิชา วิถีชีวิตในยุคดิจิทัล เรื่อง Digital Literacy สำหรับ นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร

ภาสกร เรืองรอง, อีรศักดิ์ อุบไมยอริชัย

704

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดภาวะซึมเศร้าและการฆ่าตัวตาย ในชุมชนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ บ้านมุเซอ ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก

จินตนา ลีละไกรวรรณ และ วิจิตร แผ่นทอง

719

สมรรถนะการสอนวิปัสสนากัมมัฏฐานของพระธรรมทูตสายต่างประเทศ ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

พระมหาไพฑูรย์ ปนตนนโท (วรรณบุตร)

734

รูปแบบการสร้างความรู้รักภักดีในการใช้บริการภาวะมีบุตรยาก ด้วยเทคโนโลยีทางการแพทย์ของสถานพยาบาลเอกชนในประเทศไทย

ปรินทร เรืองภักดี และ ภัศรดา เกิดประทุม

742

แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปทุเรียนเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

พิชญรดา เรืองภักดี และ อุดม สมบูรณ์ผล

754

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมในการออกกำลังกายของนักศึกษาและบุคลากร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

คงศักดิ์ จະวะนะ

763

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบผังกราฟฟิก เรื่อง สิ่งมีชีวิต
นำรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ส่งเสริม
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วิซุอร ทองทา และ ธัญญาพร ก่องจันทร์

773

การพัฒนารูปแบบนวัตกรรมการเรียนรู้เสริมทักษะวิถีใหม่บน
ฐานกระบวนการรู้คิด ทางปัญญาตามแนวพุทธจิตวิทยา
พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท (วิเศษหมื่น), ประสิทธิ์ แก้วศรี,
พระวิเชียร ปรีชาโน (หวลโคกสูง), พระมหาสุเทพ สุทธิญาโณ (ธนิกุล)
และ พระธัชพล รุกขิโต (อัครัง)

785

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งเรียนรู้เป็น
ฐานร่วมกับทักษะ ทางประวัติศาสตร์ สำหรับโรงเรียน
มัธยมศึกษาในจังหวัดชุมพร

ชัยรัตน์ ต้นสกุล และ นภาพรณ ธัญญา

802

จิตวิทยาบุคลิกภาพ และจิตวิทยาความรัก ใน “ผู้ชนะสิบทิศ”
ประภาศ ปานเจียง

